

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH040013

NAZWA
OBSZARU Cyprianka

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH040013	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Cyprianka

1.4. Data opracowania 2003-11	1.5. Data aktualizacji 2022-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-08
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2017-02
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 9 lutego 2017 r. w spr. soos Cyprianka (PLH040013)

M	1337	Castor fiber			p					P	M	D			
F	6236	Rhynchocypris percunurus			p					C	M	C	C	B	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	12.53
N23	0.14
N16	28.8
N17	32.67
N12	25.86
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje zespół torfianek (wyrębisk potorfowych) i naturalnych dystroficznych zbiorników wodnych położonych na północny zachód od wsi Cyprianka. W jego skład wchodzi dwa typy zbiorników wodnych. Pierwszy z nich to dystroficzny zbiornik o długości około 150 m, szerokości około 100 m i głębokości 1 m, usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie drogi Cyprianka - Rachcin oraz zespół znacznie większych, dystroficznych jezior, stanowiących północno-zachodnią część obszaru, położonych w pobliżu wsi Bednarka. Drugi typ stanowi rozległy kompleks dołów potorfowych położonych na mierzącym około 1,5 km długości torfowisku niskim, leżącym pomiędzy wsiami Cyprianka i Zapusty. Powstały one w efekcie maszynowej eksploatacji pokładów torfu.

Roślinność wodna pierwszego typu zbiorników składa się przede wszystkim z gatunków klasy Potametea (moczarka kanadyjska *Elodea canadensis*, rdestnica pływająca *Potamogeton natans*, rogatek sztywny *Ceratophyllum demersum* i osoka aloesowata *Stratiotes aloides*) oraz z klasy Phragmitetea (trzcina pospolita *Phragmites communis*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*, skrzyp błotny *Equisetum limosum*). Bezpośrednie otoczenie zbiorników stanowią zbiorowiska łożowe *Salicetum pentandro-cinereae* przechodzące w bagienny bór sosnowy *Vaccinio uliginosi-Pinetum*.

Roślinność kompleksu dołów potorfowych zdominowana jest przez zbiorowiska roślinne z klasy Potametea, wśród których zdecydowanie przeważają zespoły moczarki kanadyjskiej *Elodeetum canadensis* oraz rdestnicy pływającej *Potametum natantis* graniczące od strony lądu z płatami zespołów grążela żółtego i grzybieni białych *Nuphareto-Nymphaeetum albae* oraz pałki szerokolistnej *Typhetum latifoliae*. W

najpłytszych partiach zbiorników obficie występuje skrzyp bagienny. Roślinność lądową w zdecydowanej większości stanowią zarośla wierzbowe *Salicetum pentandro-cinereae*.

4.2. Jakość i znaczenie

W obrębie obszaru Natura 2000 Cyprianka PLH040013 zidentyfikowanym przedmiotem ochrony jest priorytetowy gatunek *6236 strzebla błotna (*Euphassella perenurus* = *Phoxinus phoxinus*). Wymienione są wcześniej siedlisko 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne jest pochodzenia antropogenicznego (torfianka), natomiast siedlisko *91D0 nie jest reprezentatywne i przy tym mocno zniekształcone (ocena ogólna D). Z obszaru podano również 1337 bobra europejskiego (*Castor fiber*), ale gatunek ten nie jest tu stałym mieszkańcem (ocena ogólna D).

W dotychczasowych granicach całego obszaru Natura 2000 Cyprianka PLH040013 stwierdzono występowanie dwóch wyraźnie izolowanych od siebie populacji strzebli błotnej

- populacja z Łochocina występuje w północnej części obszaru, w bezpośrednim sąsiedztwie leśniczówki Łochocin. Zamieszkuje tam ona na pewno jedną torfiankę pogłębioną przed czterema laty. Być może jest też obecna w innych akwenach całego kompleksu sztucznych zbiorników wodnych, powstałych wskutek dawnej eksploatacji torfu. Jeden z nich również został częściowo pogłębiony w ostatnich latach.

- populacja z Cyprianki bytuje w środkowej części obszaru, rozciągającej się od miejscowości Cyprianka w kierunku północno-zachodnim ku miejscowości Zapusta. W tej części obszaru prawdopodobnie tylko dwie leżące blisko siebie torfianki mają charakter stałych zbiorników wodnych, podczas gdy wszystkie pozostałe wysychają całkowicie w okresie suszy hydrologicznej.

W granicach obszaru Natura 2000 Cyprianka PLH040013 znajduje się niewiele stałych zbiorników wodnych. Tylko w północnej części obszaru (Łochocin) żaden z nich nie wysychał całkowicie w ciągu ostatniej dekady.

W części środkowej (Cyprianka-Zapusta) charakter stałego akwenu zachowuje położony nieopodal małej torfianki jeden znacznie większy zbiornik wodny (N 52°44'31"; E 19°05'25"). Jest nim dawne wyrobisko torfu, długie na ponad 300 m i stosunkowo głębokie (obecnie maksymalnie 1,8 m). Pomimo ponawianych wielokrotnie prób nigdy nie stwierdzono tam obecności strzebli błotnej, chociaż niewątpliwie bytuje tam przynajmniej karaś srebrzysty. Pod względem podstawowych cech jakości wody akwen ten przypomina zbiorniki łochocińskie, a więc stwarza on właściwe warunki dla bytu strzebli błotnej. Obecności strzebli błotnej w tym akwenu nie można jednak całkowicie wykluczyć. Dotychczasowe niepowodzenia inwentaryzacyjne dadzą się wytłumaczyć niską liczebnością populacji w rozległym akwenu.

Populacja strzebli błotnej w obszarze uzyskała ocenę C, jako stanowiąca poniżej 2% populacji krajowej tego gatunku (Kusznierz J. 1995, 2006, Wolnicki J. 2005, 2010, 2011). Stan zachowania oceniono również na C, jako częściowo zdegenerowane (Wolnicki J. 2011). Przekształcenie siedliska związane jest z faktem przekształcania zasiedlonych zbiorników w wyniku procesów wysychania oraz zarastania roślinnością.

Stworzenie stabilnych cech siedliska w całym obszarze jest możliwe, jednak uznać należy je za trudne w realizacji. Strzebla błotna preferuje bowiem zbiorniki o silnych wypłaceniach i często o niewielkiej powierzchni, które podlegają silnej presji ze strony procesów sukcesyjnych i wysychania. Populacja strzebli błotnej (uwzględniając biologię gatunku) uznana może zostać za nieizolowaną – ocena B (strzebla błotna często zasiedla nawet niewielkie zbiorniki, w znacznym oddaleniu, które nie mają ze sobą bezpośredniego połączenia), lecz występującą na skraju zasięgu gatunku. Ocena ogólna (na podstawie ww. parametrów, publikacji i prac terenowych, a także uwzględniając biologię gatunku oraz ocenę ekspercką) określona została jako C – znacząca (Kusznierz J. 1995, 2006, Wolnicki J. 2005, 2010, 2011).

W przypadku bobra europejskiego *Castor fiber* stwierdzono obecność populacji migrującej. Z uwagi na niewielkie znaczenie obszaru dla populacji gatunku oraz uwzględniając ogólną wielkość populacji bobra w województwie i w kraju zdecydowano o przyznaniu oceny D (populacja nieznacząca). Podobnie siedlisko *91D0 nie jest reprezentatywne i przy tym mocno zniekształcone, a zatem (m.in. w oparciu o dokumentację do planu zadań ochronnych) przypisana została mu ocena D.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

H	K01.03		b
H	K02.02		b
L	K03.04		b
L	K03.05		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	X	X	i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Kuszniierz J. 1995. Wstępna ocena aktualnego stanu polskich populacji strzebli błotnej Moroco (= Phoxinus) percnurus (Pallas, 1811) (Cyprinidae, Osteichthyes). Acta Univ. Wratisl. 1744, Prace Zool. 29: 59-69. 2. Kuszniierz J. 1998. Biologia strzebli błotnej Moroco (= Phoxinus) percnurus (Pallas, 1811) (Pisces, Cyprinidae). Praca doktorska. Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego. 3. Kuszniierz J. 2001. Eupallasella percnurus (Pallas, 1811) Strzebla błotna (s. przekopowa). W: Głowaciński Z. (red.) Polska Czerwona Księga Zwierząt, PWRiL, Warszawa, 301-303. 4. Kuszniierz J. 2006. Ocena możliwości ochrony gatunkowej strzebli błotnej na bagnie w oddziale 398d w leśnictwie Łochocin. Nadleśnictwo Dobrzejewice, 2 pp. (mscr.). 5. Łazowy-Szczepanowska I. 2011. Formularze ocen stanu zachowania siedliska *91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne) w obrębie obszaru Natura 2000 PLH040013 Cyprianka (mscr.). 6. Kuszniierz J., Wolnicki J. 2009. Ekspertyza w zakresie opisu strzebli błotnej Eupallasella percnurus (Pallas) i rozpoznania miejsc jej występowania na terenie Nadleśnictwa Dobrzejewice — Nadleśnictwo Dobrzeje-wice, 16 pp. (mscr.). 7. Wolnicki J. 2004. Strzebla błotna (przekopowa) Eupallasella percnurus (Pallas, 1814) W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — poradnik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, T. 6, 229-233. 8. Wolnicki J. 2005. Ginące gatunki. Strzebla błotna — krytycznie zagrożony gatunek krajowej ichtiofauny. Nasze Wody 27: 16-17. 9. Wolnicki J. 2010. Strzebla błotna — zagrożony wyginięciem gatunek ryby karpiołatej. Występowanie w województwie kujawsko-pomorskim. Nasze Wody 41: 26-28. 10. Wolnicki J. 2010. Strzebla błotna — zagrożony wyginięciem gatunek ryby karpiołatej. Nasz Dom Europejski 23: 24-25. 11. Wolnicki J. 2011. Czynna ochrona zagrożonego gatunku ryby, strzebli błotnej Eupallasella percnurus (Pall.) w Polsce — metody, osiągnięcia, potrzeby W: Garbacz J. K. (red.) Diagnozowanie stanu środowiska. Metody badawcze — prognozy. Prace Kom. Ekol. Ochr. Środ. Bydgoszcz, 211-218. 12. Wolnicki J. 2011.

Informacja na temat występowania i zagrożeń dla gatunku ryby karpiowatej *4009 strzebli błotnej Eupallasella percunurus (Pallas, 1814) i jej siedlisk w granicach obszaru Natura 2000 PLH 040013 Cyprianka (mscr.)13. Wolnicki J., Sikorska J. 2009. Występowanie strzebli błotnej Eupallasella percunurus (Pallas) na ziemiach polskich do końca XX wieku. Komunikaty Rybackie 2: 10-13.14. Wolnicki J., Kamiński R., Kuszniierz J. 2007. Występowanie strzebli błotnej Eupallasella percunurus (Pallas) w województwach wielkopolskim i kujawsko-pomorskim. Komunikaty Rybackie 6: 24-26.15. Wolnicki J., Kamiński R., Sikorska J., Kuszniierz J., Radtke G. 2011. Lake minnow, Eupallasella percunurus (Pall.), in the Kujawsko-Pomorskie Voivodeship in Poland – past and present occurrence and protection. Archives of Polish Fisheries 19, 3.16. Wolnicki J. 2011. Raport na temat występowania i zagrożeń dla gatunku ryby karpiowatej *4009 strzebli błotnej Eupallasella percunurus (Pallas, 1814) i jej siedlisk w granicach obszaru Natura 2000 PLH040013 Cyprianka. Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH040013 Cyprianka.17. Łazowy-Szczepanowska I. 2011. Formularze ocen stanu zachowania siedliska *91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne) w obrębie obszaru Natura 2000 PLH040013 Cyprianka. Dokumentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH040013 Cyprianka.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	37.66				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Niziny Ciechocińskiej	*	37.66

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Adres:	Polska Dworcowa 81 85-009 Bydgoszcz
Adres e-mail:	kancelaria.bydgoszcz@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Nr 0210/29/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 27 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cyprianka PLH040013 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 2948) Link: http://www.edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/WDU_C/2013/2948/akt.pdf
☐		

Nie, ale jest w przygotowaniu

Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH040013

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)